

Európska
komisia

Zjednodušenie

Politiky súdržnosti na obdobie rokov 2014-2020

Obsah

Úvod	2
Čo je to zjednodušenie?	3
Ako možno dosiahnuť zjednodušenie?	4
Aké návrhy predložila Komisia?	5
1 • Harmonizácia pravidiel s ostatnými fondmi spoločného strategického rámca (SSR)	5
2 • Viac flexibility v štruktúre programov a systémov	6
3 • Väčšia proporionalita	7
4 • Právna istota prostredníctvom jasnejších pravidiel	8
5 • Efektívnejšie uplatňovanie a jednoduchšie predkladanie správ	9
6 • Znižovanie administratívneho zaťaženia pre príjemcov	10
7 • Prenesenie dôrazu na riadenie orientované na výsledky: spoločný akčný plán	11
8 • Elektronická súdržnosť	12
9 • Zjednodušenie Európskej územnej spolupráce	13
10 • Zjednodušenie Európskeho sociálneho fondu	14
Zjednodušenie je spoločná zodpovednosť	15
Ako zistíme, že sme uspeli?	16
Čo môžem urobiť?	17
Tipy komisie na zjednodušenie	18

[↑ Späť na začiatok](#)

V októbri 2011 predložila Európska komisia návrhy pre oblasť politiky súdržnosti na obdobie rokov 2014 – 2020. Návrhy sú momentálne predmetom rokovaní s Radou Európskej únie a Európskym parlamentom s cieľom dosiahnuť dohodu včas, aby sa umožnilo hladké spustenie nových programov. Komisia 8. februára prijala oznámenie o zjednodušení, v ktorom uviedla hlavné prvky zjednodušenia pre každú oblasť politiky, a jej zámerom je monitorovať pokrok pri plnení záverečných aktov. Komisia by chcela zainteresované strany upozorniť na rozhodujúce aspekty zjednodušenia uvedené v regulačných návrhoch. Niektoré z nich vychádzajú z predošlých zmien zavedených v období rokov 2007 – 2013, iné sú novými návrhmi na nasledujúce obdobie. Keďže realizácia politiky závisí od mnohých orgánov, organizácií, podnikov atď. v celej Európskej únii, je potrebné zaručiť informovanosť o nových možnostiach, aby malo obmedzenie byrokracie prínos pre všetkých.

Orgánom členských štátov EÚ bol predložený dôkladný a odborný popis všetkých návrhov týkajúcich sa zjednodušenia obsiahnutých v nariadeniach, ktorý bude počas rokovaní predmetom podrobnej diskusie. V súvislosti s prípravami na ďalšie obdobie táto brožúra vysvetľuje príjemcom a riadiacim orgánom hlavné praktické zlepšenia navrhnuté v oblasti zjednodušenia.

Čo je to zjednodušenie?

Zjednodušenie patrí medzi najbežnejšie požiadavky týkajúce sa novej politiky súdržnosti. Komisia chce tieto očakávania splniť. Je však zrejmé, že vzhľadom na rozličné skúsenosti a rozdiely v administratívnej štruktúre jednotlivých členských štátov môžu niektoré členské štáty určité opatrenie vnímať ako zjednodušenie, iné však ako komplikáciu. Vzniká tak úloha pokúsiť sa nájsť dostatočne široké spoločné východisko a spojiť ho s flexibilitou s cieľom zjednodušiť riadenie politiky súdržnosti.

Komisia vníma hodnotu zjednodušenia vo viacerých aspektoch. Je potrebné na zabezpečenie **bezproblémovej realizácie** politiky a dlhodobého záujmu príjemcov. Môže mať pozitívny **vplyv na výsledky** politiky tým, že zabezpečuje efektívne rozloženie administratívneho úsilia požadovaného na vnútroštátnej, regionálnej úrovni a úrovni EÚ, skracuje čas a znižuje náklady pri dosahovaní cieľov a umožňuje klásť dôraz na výsledky. Zavedením jednoduchších pravidiel, ktorým príslušné subjekty lepšie porozumejú, čím sa posilní **právna istota**, môže zjednodušenie pomôcť aj **znižiť počet chýb** a **zvýšiť istotu** vnútroštátnych systémov uplatňovania.

Ako sa uvádza nižšie, zjednodušenie sa prejavuje v mnohých formách, pričom niektoré z nich sú explicitné a priame, iné sú voliteľné alebo si môžu vyžadovať transpozíciu do vnútroštátnych pravidiel. Komisia navrhuje dosiahnuť zjednodušenie prostredníctvom rôznych metód, ako sú harmonizácia pravidiel pre rôzne fondy, zvýšená flexibilita, zvýšená proporionalita, spresnenie pravidiel na zlepšenie právnej istoty a digitalizácia dokumentov a procesov.

Ako možno dosiahnuť zjednodušenie?

Úplný vplyv zjednodušenia sa nedosiahne, ak sa bude vychádzať len z návrhov Komisie. Pri zabezpečovaní zjednodušenia pre príjemcov musia zohrávať rozhodujúcu úlohu členské štáty a všetky zapojené orgány. Členské štáty majú v plnom rozsahu využiť výhody všetkých možností a flexibility, ktoré ponúka nový rámec, a prijať najvhodnejšie rozhodnutia vzhľadom na svoje konkrétne podmienky. Komisia členským štátom a regiónom ponúka podporu v ich úsilí zaviesť osvedčené postupy a zabrániť prijímaniu ďalších vnútroštátnych alebo regionálnych právnych predpisov, ak nie sú potrebné. Celkový účinok zjednodušenia môže závisieť aj od štruktúry správy na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, a preto bude tento účinok v niektorých členských štátoch väčší než v iných.

Hlavným cieľom návrhov Komisie je zníženie administratívnej záťaže pre príjemcov. Niektoré prvky zjednodušenia znižujú administratívne úsilie na všetkých úrovniach a niektoré sa zameriavajú na vnútroštátnu a regionálnu správu. Na zabezpečenie zjednodušenia pre príjemcov je v niektorých prípadoch potrebné, aby verejná správa investovala do nových informačných systémov, procesov a odbornej prípravy.

Skúsenosti tiež ukazujú, že k chybám niekedy dochádza preto, lebo sa menia pravidlá z predchádzajúcich programových období, ale riadiace orgány alebo príjemcovia naďalej uplatňujú staré pravidlá v novom programovom období. Mnohé zainteresované strany z tohto dôvodu varovali pre radikálnou zmenou pravidiel. Toto by sa malo zohľadniť a mali by sa prijať všetky dostupné opatrenia s cieľom zabezpečiť bezproblémový prechod z jedného obdobia do druhého. Návrhy Komisie to zohľadňujú tým, že navrhujú len zmeny, ktoré zabezpečia zjednodušenie v praxi.

Aké návrhy predložila Komisia?

1 • Harmonizácia pravidiel s ostatnými fondmi spoločného strategického rámca (SSR)⁽¹⁾

Nariadenie stanovuje spoločné pravidlá politiky súdržnosti, politiky rozvoja vidieka, námornej politiky a politiky rybného hospodárstva z hľadiska strategického plánovania, oprávnenosti a trvania. Okrem toho sa zníži počet strategických dokumentov a pre päť fondov SSR bude len jeden strategický dokument EÚ a jeden vnútroštátny strategický dokument.

Príklad • Harmonizácia pravidiel v oblasti oprávnenosti a trvania

V rokoch 2007 – 2013 sa vyskytli prípady uplatňovania rôznych pravidiel oprávnenosti v súvislosti s fondmi SSR pre podobné typy projektov. To znamená, že príjemcovia, ktorí sa uchádzajú o financovanie z rôznych zdrojov a dostanú ho, sa musia oboznámiť s viacerými skupinami pravidiel, čo si vyžaduje čas a úsilie. V situácii, keď existujú mnohé paralelné pravidlá, je tiež ľahšie dopustiť sa chýb, čo má pre príjemcov finančné dôsledky. Návrh na obdobie rokov 2014 – 2020 stanovuje spoločné pravidlá oprávnenosti pre fondy SSR, aby sa táto zložitosť zjednodušila. Tieto pravidlá na úrovni EÚ by mali dopĺňať vnútroštátne pravidlá vychádzajúce z rovnakej zásady.

¹

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézny fond (KF), Európsky sociálny fond (ESF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH).

2 • Viac flexibility v štruktúre programov a systémov

Na dosiahnutie flexibility v štruktúre vnútroštátnych a regionálnych mechanizmov by sa malo vykonávanie fondov SSR uskutočňovať na primeranej územnej úrovni v súlade s administratívnym rámcom členského štátu. Na dosiahnutie väčšej flexibility sa zavádza viacero nových možností: členské štáty a regióny môžu plánovať EFRR, ESF a KF spoločne alebo v samostatných operačných programoch, prispôbovať pridelovanie finančných prostriedkov až do 2 % medzi kategóriami regiónov, spájať financovanie pre jeden projekt z viacerých nástrojov financovaných z EÚ, financovať horizontálne činnosti technickej pomoci z jedného fondu a zlučovať funkcie riadiacich a certifikačných orgánov. Majú tiež právo založiť spoločné monitorovacie výbory a zaviesť výročné kontrolné zasadnutia pre programy financované z fondov SSR. Oprávnenosť čerpania z ESF uľahčí aj integrované plánovanie na projektovej úrovni.

Príklad • Flexibilné programovanie fondov

Pravidlá na obdobie rokov 2007 – 2013 umožňujú vytvoriť samostatné programy pre ESF a EFRR, čo v niektorých regiónoch môže skomplikovať jednotné plánovanie investícií, aj keď pre iné je to jednoduchšie. V období rokov 2014 – 2020 budú mať členské štáty možnosť pripraviť a zaviesť programy financované z jedného alebo z viacerých fondov, pričom môžu kombinovať EFRR, ESF a KF v súlade s vnútroštátnou praxou. Vytvorenie spoločných monitorovacích výborov a spoločného monitorovacieho systému a systému predkladania správ môže viesť k úspore nákladov vnútroštátnych orgánov. Spoločné plánovanie uľahčí integrovaný prístup k realizácii politiky súdržnosti. Integrované programovanie sa uľahčí aj prostredníctvom možnosti využívať rôzne nástroje, ako napríklad integrované územné investície, miestny rozvoj riadený spoločenstvom alebo možnosť podpory projektu z rôznych fondov.

3 • Väčšia proporcionalita

Všetky opatrenia na uplatňovanie a využívanie fondov SSR v súvislosti s predkladaním správ, hodnotením, riadením a kontrolou by mali byť z finančného a administratívneho hľadiska primerané úrovni pridelenej podpory. Komisia a členský štát sa môžu rozhodnúť, že neuskutočnia výročné kontrolné zasadnutie. Keďže spustenie programov trvá istý čas, prvá správa o realizácii a dokumenty o schvaľovaní účtov sa majú predložiť až v roku 2016.

Efektívnejšie využívanie zdrojov sa zabezpečí aj tým, že riadiaci orgán bude uplatňovať metódy odberu vzoriek na kontrolu založené na hodnotení rizika. Audítorská práca Komisie sa zameria aj na rizikovejšie oblasti. V prípade dobre fungujúcich orgánov auditu obmedzí Komisia svoje audity, ak budú dobre pracovať vnútroštátne systémy uplatňovania. Návrh obmedzuje aj intenzitu auditov projektov, napríklad v prípade projektov do 100 000 EUR sa audit vykoná len raz pred ukončením a v prípade ostatných projektov raz za rok.

Príklad • Audit operácií do 100 000 EUR možno vykonať len raz

V rokoch 2007 – 2013 môžu orgán auditu, audítori Komisie alebo Dvor audítorov vykonať audit projektu akejkoľvek veľkosti kedykoľvek počas jeho trvania (a do 10 rokov po jeho ukončení). Opakované audity môžu predstavovať významné administratívne zaťaženie príjemcov.

Zmeny v období rokov 2014 – 2020 prinesú obmedzenie auditov zo strany orgánu auditu a Komisie. Operácie, ktorých celkové oprávnené výdavky nepresahujú 100 000 EUR, nebudú počas svojho trvania za normálnych okolností predmetom viac než jedného auditu zo strany orgánu auditu alebo Komisie (okrem prípadov, keď existuje dôkaz o konkrétnom riziku). To zabráni tomu, aby sa príjemcovia menších projektov museli podrobiť viacnásobným auditom a aby sa ich pozornosť odvádza od hlavných činností projektu.

4 • Právna istota prostredníctvom jasnejších pravidiel

Jasné a prehľadné pravidlá môžu byť veľkým zdrojom zjednodušenia. Na základe získaných skúseností sa upravilo viacero pravidiel z rokov 2007 – 2013 s cieľom dosiahnuť ich jasnosť. V budúcom období možno sprístupniť rôznorodejšie typy finančných nástrojov a zároveň zabezpečiť štandardizovanejšie pravidlá, aby sa obmedzila nevyhnutnosť tvorby vnútroštátnych pravidiel. Sú objasnené podmienky, za ktorých je možné financovať projekty mimo oblasti programu. K pravidlám o generovaní príjmov sa doplnil aj nepovinný paušálny prístup.

Príklad • Projekty generujúce príjmy

Systém v rokoch 2007 – 2013 týkajúci sa projektov generujúcich príjem vynímal projekty ESF a menšie projekty EFRR a KF (do 1 milióna EUR). Pre ostatné projekty je však systém dosť zložitý, počínajúc od požiadavky na predloženie kalkulácie a odhadu možných príjmov až po predkladanie správ príjemcom počas piatich rokov po ukončení projektu a kontroly zo strany riadiaceho orgánu.

Návrh na obdobie rokov 2014 – 2020 stanovuje primeranejší prístup k posudzovaniu projektov generujúcich príjmy a zjednodušuje ich riadenie. Umožňuje, aby náklady, ktoré môžu byť podporené fondmi spojenými s typom projektu, boli určené na základe paušálnej sadzby. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, či chcú uplatňovať paušálnu sadzbu, alebo si môžu zvoliť predošlú metódu analýzy chýbajúcich finančných prostriedkov, ak zvažia, že paušálna sadzba nie je vhodná.

Výnimka zostáva v platnosti pre všetky projekty ESF a tie projekty EFRR, KF, EPFRV a EFNRH do 1 milióna EUR na obmedzenie zaťaženia súvisiaceho s týmito povinnosťami.

5 • Efektívnejšie uplatňovanie a jednoduchšie predkladanie správ

Zjednodušenie vo viacerých prípadoch prinesie aj priame zníženie administratívnych nákladov. Dôraz na hlavné spoločné indikátory uľahčí zhrnutie údajov a predkladanie správ o dosiahnutých výsledkoch na úrovni EÚ. Jednoduchšie a automatickejšie každoročné predkladanie správ zníži zaťaženie súvisiace s vypracovaním výročnej správy a kontrola doplnkového charakteru bude založená na údajoch predložených na účely hospodárskeho dohľadu v rámci Paktu stability a rastu. Zámerom Komisie je zabezpečiť primerané predkladanie správ zo strany riadiacich orgánov a ich obmedzenie na podstatné prvky.

Príklad • Ľahšie a automatické každoročné predkladanie správ

V období rokov 2014 – 2020 sú pravidelné výročné správy podstatne ľahšie než v rokoch 2007 – 2013 a poskytujú Komisii len podstatné údaje o dosiahnutom pokroku. Prvá výročná správa sa má predložiť až v roku 2016. Správa má z veľkej časti pozostávať z automaticky dostupných údajov z informačného systému a menej z vypracovaného textu. Riadiace orgány budú musieť predložiť rozsiahlejšie správy len dvakrát počas programového obdobia (a v rámci záverečnej správy o vykonávaní).

6 • Znižovanie administratívneho zaťaženia pre príjemcov

Administratívne zaťaženie príjemcov sa zníži vďaka širším možnostiam využívania zjednodušených nákladov, pričom sa zachovávajú zjednodušené možnosti nákladových modelov zavedené už v rokoch 2007 – 2013. Zavedenie prechodnej závierky skráti obdobie uchovávanía dokumentov zo súčasných maximálnych vyše 10 rokov na približne päť rokov. Využitie ľahších postupov sa umožní aj prostredníctvom integrovaného prístupu k miestnemu rozvoju riadenému spoločenstvom.

Príklad • Širšie možnosti zjednodušených nákladov

Možnosti uhrádzania zjednodušených nákladov zavedené v rokoch 2007 – 2013 umožňujú znížiť zaťaženie spojené s finančným riadením, kontrolou a auditom pre príjemcov i pre vnútroštátne a regionálne orgány. Umožní to aj zvýšenie zamerania politiky súdržnosti na výkonnosť, keďže vyplácanie najmä paušálnych súm a jednotkových nákladov môže byť podmienené splnením dohodnutých výstupov alebo výsledkov.

Komisia v rokoch 2014 – 2020 navrhuje zachovať a rozšíriť súčasné mechanizmy uplatňovaním metód zjednodušených nákladov s cieľom znížiť administratívne zaťaženie:

- zjednodušené náklady sa môžu uplatňovať v prípade piatich fondov SSR,
- zachovávajú sa súčasné metódy zisťovania zjednodušených nákladov,
- niektoré paušálne sadzby, jednotkové náklady a paušálne sumy sú stanovené na úrovni EÚ,
- maximálny grant pre paušálne sumy sa zvýši na 100 000 EUR,
- paušálne sadzby sa budú môcť využívať pre rôzne náklady a
- môžu sa využiť možnosti zjednodušených nákladov z existujúcich európskych a vnútroštátnych nástrojov financovania pre podobné typy projektov.

Členské štáty si môžu spomedzi skupiny rôznych metód zvoliť možnosť, ktorá je najvhodnejšia pre konkrétny program alebo konkrétnu časť programu, pričom sa zohľadnia náklady a prínosy každej možnosti.

7 • Prenesenie dôrazu na riadenie orientované na výsledky: spoločný akčný plán

Spoločný akčný plán (SAP) je časťou jednej alebo viacerých prioritných osí alebo operačných programov vykonávaných na základe prístupu orientovaného na výsledky s cieľom dosiahnuť konkrétne ciele, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty a Komisia. SAP je nástrojom na výraznejší presun dôrazu riadenia na výstupy a výsledky. Oblasti, kde sa môže uplatniť, nie sú definované, ale môže sa vzťahovať na technickú pomoc a tiež na udržateľné začlenenie mladých ľudí do zamestnania. Kritérium na využitie SAP bude znamenať možnosť definovať spoľahlivé výstupy a výsledky.

Finančné riadenie SAP je založené výlučne na výstupoch a výsledkoch s uhrádzaním prostredníctvom štandardných stupníc jednotkových nákladov alebo paušálnych súm vzťahujúcich sa na všetky typy projektov. Audity SAP zo strany Komisie a orgánov auditu sa budú preto zameriavať výlučne na overenie splnenia podmienok uhrádzania, napríklad dosiahnutie dohodnutých výstupov a výsledkov. Pri využívaní SAP, členský štát môže uplatniť bežné finančné pravidlá na uhrádzanie projektov. Tieto pravidlá nebudú predmetom auditu zo strany orgánu auditu alebo Komisie. V záujme zabezpečenia právnej istoty schvaľuje spoločný akčný plán Komisia.

Príklad • Spoločný akčný plán týkajúci sa začlenenia mladých ľudí do zamestnania

Želaným výsledkom tohto SAP je udržateľné začlenenie 10 000 mladých nezamestnaných ľudí do podnikov.

SAP bude trvať tri roky a podporovať rôzne typy koordinovaných opatrení, ktoré prinesú výstupy a výsledky. SAP bude obsahovať tieto typy opatrení:

- výber 15 000 mladých nezamestnaných ľudí a definícia ich postupného začlenenia do zamestnania. v rámci SAP sa bude poskytovať náhrada získa náhradu vo výške 200 EUR na osobu;
- školenie základných zručností pre 10 000 ľudí, uhradené v rámci SAP: 2 000 EUR na osobu;
- odborné vzdelávanie pre 13 500 ľudí, uhradené v rámci SAP: 2 500 EUR na osobu + 500 EUR na osobu za získanie kvalifikácie;
- projekt na podporu siete medzi zamestnávateľmi, vzdelávacími inštitúciami a službami zamestnanosti, úhrada v rámci pre SAP ako paušálna suma vo výške 200 000 EUR za rok, ak bude sieť aktívna;
- poradenstvo v zamestnaní, úhrada na základe počtu nezamestnaných mladých ľudí, ktorí budú zamestnaní dlhšie než šesť mesiacov, uhradené v rámci SAP: 550 EUR na osobu s cieľom začleniť 10 000 ľudí.

Maximálny rozpočet SAP by predstavoval 54,6 milióna EUR, ktoré by sa vyplácali podľa dosiahnutých výstupov a výsledkov. Finančné riadenie je založené výlučne na výstupoch a výsledkoch na základe rôznych paušálnych súm a štandardných stupníc jednotkových nákladov a počtu osôb zapojených do rôznych opatrení. Tieto finančné prvky schvaľuje Komisia.

8 • Elektronická súdržnosť

Elektronická súdržnosť predstavuje oblasť s veľkým potenciálom zníženia administratívneho zaťaženia. Prijemcom umožňuje predkladať všetky informácie orgánom programu elektronicky, ukladať ich elektronicky a využívať existujúce údaje vo verejných registroch. To znižuje problémy s uchovávaním údajov, obmedzuje chyby pri zadávaní údajov a zaťaženie súvisiace s predkladaním dokumentov viac než raz.

Príklad • Predkladanie a uchovávanie dokumentov

V priebehu vykonávania pomoci musia príjemcovia často predkladať množstvo dokumentov. Mnohé z týchto dokumentov sú dostupné v iných registroch verejných orgánov, ale súčasné mechanizmy neumožňujú systematickú výmenu údajov medzi verejnými orgánmi.

Návrh Komisie na obdobie rokov 2014 – 2020 počíta s maximálnym využívaním existujúcich databáz a s vývojom rozhraní a iných nástrojov, aby sa príjemcom umožnilo predložiť údaje len raz a uchovať všetky dokumenty v elektronickej forme.

Ak sa tieto zmeny zavedú, znížia množstvo chýb pri zadávaní údajov a administratívne zaťaženie príjemcov v súvislosti so získavaním a opätovným predkladaním existujúcich dokumentov. Zníži to tiež riziko straty dokumentu a z dlhodobého hľadiska to zníži náklady na archiváciu.

9 • Zjednodušenie Európskej územnej spolupráce

Bolo navrhnuté samostatné nariadenie umožňujúce lepšie prispôsobenie ustanovení a poskytujúce orgánom vykonávajúcim Európsku územnú spoluprácu (EÚS) jasný prehľad platných pravidiel. Hlavné opatrenia obsahujú možnosť pokryť 15 % nákladov na zamestnancov paušálnou platbou, harmonizovanejšie pravidlá oprávnenosti a zlúčenie funkcií riadiaceho a certifikačného orgánu.

Príklad • Náklady na zamestnancov

Návrh Komisie týkajúci sa nariadenia o EÚS uvádza, že náklady na zamestnancov súvisiace s operáciou sa môžu zohľadniť ako paušálna suma do výšky 15 % priamych nákladov.

Programy EÚS sú zložité v tom zmysle, že sa do nich zvyčajne zapájajú pracovníci z viacerých krajín. Nový návrh môže byť užitočný pri zjednodušení vykonávania programov a projektov EÚS (najmä vzhľadom na ľudské zdroje na projektové riadenie) a mal by znížiť administratívne zaťaženie. V praxi by to znamenalo, že nepriame náklady už nebude potrebné zdôvodňovať na základe samostatných faktúr a výpisov odpracovaných hodín.

10 • Zjednodušenie Európskeho sociálneho fondu

Konkrétne možnosti zjednodušenia sú navrhnuté pre Európsky sociálny fond vzhľadom na jeho charakter (množstvo malých grantov, hlavné výdavky pozostávajúce z nákladov na zamestnancov, relatívne štandardné typy projektov). Hlavné opatrenie zahŕňa doplnkové možnosti zjednodušených nákladov.

Príklad • Náklady na zamestnancov a ľahšie procesy pre malé granty

Väčšina výdavkov podporená v rámci projektu ESF sa vzťahuje na náklady na zamestnancov, ktoré sú hlavnou časťou ESF. V dôsledku toho Komisia navrhla možnosť, aby sa v rámci ESF celkové oprávnené náklady projektu vypočítali na základe priamych nákladov na zamestnancov, a to prirátaním 40 % k sume týchto nákladov. Túto sadzbu zavádza nariadenie, a preto vnútroštátne orgány nemusia zdôvodňovať jej použitie.

Zaviedli sa aj niektoré ľahšie postupy pre malé granty na uľahčenie využitia možnosti zjednodušených nákladov na transparentnom základe: pre granty do 100 000 EUR možno návrh rozpočtu odvodiť od konkrétnych možností zjednodušených nákladov týkajúcich sa projektu. Tento rozpočet bude archivovať riadiaci orgán ako podporný dokument na odôvodnenie možnosti zjednodušených nákladov. Platby na projekt však budú založené len na možnostiach zjednodušených nákladov, nie na samotnom rozpočte.

Zjednodušenie je spoločná zodpovednosť

Hoci Komisia môže niektoré procesy zjednodušiť, tieto procesy, ktoré musia príjemcovia absolvovať, môžu zefektívniť len členské štáty. To viedlo k sťažnostiam z niektorých strán, že štrukturálne fondy nestoja za námahu. Návrhy nariadení EÚ v niektorých prípadoch zavádzajú možnosť zjednodušenia, nie povinnosť, ktorú treba uplatniť a vykonávať na vnútroštátnej a regionálnej úrovni v záujme zjednodušenia v prospech príjemcov. V niektorých členských štátoch a regiónoch si môžu zmeny vyžadovať dlhý čas. Uskutočnené vyhodnotenia ukázali, že v niektorých oblastiach existuje riziko zavádzania dodatočných vnútroštátnych požiadaviek nad rámec požiadaviek EÚ. To obmedzuje účinok zjednodušenia zaťaženia príjemcov navrhovaného na úrovni EÚ. Bude teda záležať na členských štátoch a orgánoch zodpovedných za programy, aby prijali opatrenia zabraňujúce zavádzaniu nepotrebných dodatočných požiadaviek a kontrol. To možno dosiahnuť napríklad prostredníctvom vykonávania pravidelného sebahodnotenia, ktorým sa zabezpečí, aby sa nezavádzali dodatočné procesy ani postupy.

Zefektívnenie politiky súdržnosti je spoločnou zodpovednosťou všetkých zainteresovaných strán v rámci politiky súdržnosti. Práca, ktorá sa doposiaľ vykonala, a návrhy v legislatívnom balíku sú len prvým krokom. Komisia bude spolupracovať s členskými štátmi a Európskym parlamentom pri zavádzaní jasného a stabilného legislatívneho rámca do praxe. Členské štáty, riadiace a certifikačné orgány a orgány auditu budú musieť podniknúť kroky s cieľom zabrániť tomu, aby vnútroštátne a regionálne rámce pridávali nepotrebné podrobnosti. Počas obdobia rokov 2014 – 2020 budú musieť všetky zainteresované strany v oblasti politiky súdržnosti prijať opatrenia proti zavádzaniu dodatočných nepotrebných kontrol alebo procesov.

Ako zistíme, že sme uspeli?

Komisia vyhodnotila svoje návrhy a výsledky naznačujú potenciál výrazného zníženia administratívneho zaťaženia príjemcov, ktoré sa väčšinou spája s dôrazným prechodom od riadenia založeného na papieroch smerom k elektronickému riadeniu. Na celkové zaťaženie príjemcov môžu mať vplyv aj jednoduchšie a harmonizovanejšie pravidlá oprávnenosti a tiež kratšie termíny na uchovávanie dokumentov.

Legislatívne zmeny na úrovni EÚ musí dopĺňať úsilie vnútroštátnej a regionálnej úrovne obmedziť zložitosť pre príjemcov. Preto sa navrhlo, aby sa v tejto súvislosti každý členský štát zaviazal dosiahnuť jasné ciele. Spoločným úsilím úrovne EÚ, vnútroštátnej a regionálnej úrovne bude možné znížiť celkové zaťaženie príjemcov na úrovni EÚ o 25 % v porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2013. Návrh Komisie predpokladá, že v programoch budú načrtnuté opatrenia na dosiahnutie zníženia administratívneho zaťaženia príjemcov.

Na meranie zníženia administratívneho zaťaženia existuje viacero metodických postupov. Perspektívne hodnotenia sa zakladajú väčšinou na historických údajoch a názoroch odborníkov a slúžia na stanovenie pravdepodobného smeru vplyvu a jeho pravdepodobného rozsahu. Napriek tomu je tu značný priestor pre odhady. Je preto potrebné vyhodnotiť skutočný vplyv v praxi po zavedení zmien, aby sa to zohľadnilo v rámci príprav na budúce programové obdobie.

Hodnotenie, ktoré uskutočnila Komisia, ukazuje, že existuje významný potenciál zjednodušenia a zníženia administratívnych nákladov na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Návrh však predpokladá aj nové prvky a zavádza pre členské štáty nové povinnosti s cieľom zlepšiť zameranie politiky súdržnosti na výkonnosť a zvýšiť istotu. Návrhy v prípade vnútroštátnych a regionálnych správ preto pravdepodobne povedú k presunu administratívneho úsilia na dosiahnutie lepších výsledkov a väčšieho účinku politiky v praxi. Komisia sa zameriava na flexibilitu pri vytváraní programových a riadiacich štruktúr tak, aby umožnila riadenie v konkrétnom vnútroštátnom alebo regionálnom kontexte, ako aj na prímenejšie mechanizmy, ktoré zabezpečia rovnováhu medzi nákladmi a prínosmi v súvislosti s rôznymi úlohami.

Čo môžem urobiť?

Odhadlo sa, že potenciál týchto návrhov na zjednodušenie zameraných na zníženie administratívneho zaťaženia príjemcov je výrazný. Podstatné je však to, že na dosiahnutie úplného potenciálu zjednodušenia sa do procesu musia zapojiť všetky zainteresované strany.

Zainteresované strany môžu prostredníctvom partnerstva zohrávať svoju úlohu pri zabezpečovaní toho, aby sa venovala primeraná pozornosť zjednodušeniu pri návrhu a vykonávaní operačných programov.

Riadiace orgány, certifikačné orgány alebo orgány auditu môžu prispieť k tomu, aby platné vnútroštátne právne predpisy a pravidlá v plnom rozsahu využili prvky zjednodušenia, a môžu prijať opatrenia na zabránenie prílišnej zložitosti pravidiel na vnútroštátnej/regiónálnej úrovni.

Vnútroštátne orgány môžu vykonávať dôkladnú analýzu a prijať opatrenia na vnútroštátnej úrovni na uvoľnenie potenciálu zjednodušenia vzhľadom na nové a zlepšené možnosti uvedené v návrhoch Komisie týkajúcich sa nariadení pre politiku súdržnosti na obdobie rokov 2014 – 2020. Okrem zavedenia nových metód do systému budú mať pozitívny vplyv na zjednodušenie aj činnosti, ako sú napríklad podpora osvedčených postupov, preberanie skúseností iných členských štátov a školenia zamestnancov.

Tipy komisie na zjednodušenie

- 1 Zameranie** – Jasná stratégia a zameranie na dobre definované oblasti zabezpečia vývoj podporných schém v primeranom čase. Jasnejšie zameranie môže tiež znamenať, že sa navrhne menej podporných schém a zapojí menej orgánov, čo môže viesť k zníženiu nákladov.
- 2 Využite synergie** – Integrované programy a projekty, spoločný právny rámec na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni, spoločné kontrolné výbory, spoločné riadiace a kontrolné systémy: všetky tieto možnosti uľahčia individuálny prístup k systémom.
- 3 Digitalizácia** – S vykonávaním politiky súdržnosti je spojené spracovanie obrovského množstva informácií, ktoré sú potrebné na riadenie, ale aj na predkladanie správ. Zatiaľ čo členské štáty dosiahli pokrok smerom k elektronickej výmene informácií v rámci správ, komunikácia s príjemcami prebieha ešte stále predovšetkým v papierovej podobe. Okrem zaťaženia príjemcov je s tým spojené prepisovanie obrovského množstva údajov správou, a teda aj dodatočné náklady, ktorým by sa dalo zabrániť. Návrhy Komisie z tohto dôvodu stanovujú členským štátom povinnosť zabezpečiť možnosti elektronickej výmeny údajov s príjemcami do konca roku 2014. Ďalšie zefektívnenie možno dosiahnuť postupmi nad rámec regulačných požiadaviek, t. j. prostredníctvom vývoja spoločných elektronických služieb pre príjemcov fondov SSR (a vnútroštátnych fondov) a efektívneho využívania verejných registrov (obchodných registrov, daňových databáz atď.).
- 4 Využívanie finančných nástrojov** – Finančné nástroje po vytvorení umožňujú väčší pákový efekt, väčšiu efektívnosť a účinnosť vo využívaní fondov, predovšetkým so zodpovedajúcim zapojením súkromného sektora. Zložitosť možno ďalej znížiť aj využívaním finančných nástrojov vytvorených na úrovni EÚ alebo uplatňovaním štandardných podmienok stanovených Komisiou.
- 5 Uplatňovanie zjednodušených nákladov** – V niektorých oblastiach zostáva uhrádzanie založené na skutočných nákladoch najlepším a najjednoduchším možným postupom. V mnohých iných prípadoch však zjednodušené náklady predstavujú efektívnejšiu alternatívu. Paušálne sadzby a jednotkové náklady stanovené na úrovni EÚ môžu uľahčiť nákladovo účinné využívanie týchto možností, keďže nie je potrebné vyvíjať metodiky na vnútroštátnej úrovni. Možnosť využívať zjednodušené náklady, vzťahujúca sa na politiky EÚ a vnútroštátne podporné schémy, a možnosť využívať návrhy rozpočtov (v prípade ESF) tiež obmedzuje prvotnú investíciu úsilia zo strany členských štátov.

[↑ Späť na začiatok](#)

- 6 Využívanie spoločných akčných plánov** – Spoločné akčné plány predstavujú krok smerom k riadeniu založenému na výsledkoch a vychádzajú z rozšírenia zásad zjednodušených nákladov na všetky typy operácií. Z dlhodobého hľadiska preto môže byť výhodné rozhodnutie zaviesť aspoň pilotné operácie vo forme spoločných akčných plánov.
- 7 Vyhodnotenie súvisiacich rizík a prispôsobenie** – Cieľom návrhu Komisie je zavedenie systému, v ktorom je administratívne úsilie prepojené so súvisiacim rizikom. To sa vzťahuje najmä na kontrolu riadenia a audity, ktoré treba prispôbiť riziku. Kým v prípade auditu bude prispôsobenie založené na spoločných pravidlách na úrovni EÚ a dohodách s Komisiou, frekvenciu a rozsah kontrol riadenia stanoví každý riadiaci orgán.